

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Utkast til høringsnotat

Fullmakt for styret i sparebanker mv. til å beslutte utdeling av utbytte

Forslag til regler

DATO
08.02.2021

Innhold

1	Innledning	3
2	Aksjelovenes bestemmelser om styrefullmakt	3
3	Finansforetakslovens regler	4
4	Restriksjoner på utbytteutdeling som følge av Covid 19-pandemien	6
5	Finanstilsynets vurdering	7
6	Økonomiske og administrative konsekvenser	8
7	Forslag til endring i finansforetaksforskriften	9

1 Innledning

I brev av 20. januar 2021 ba Finansdepartementet Finanstilsynet om å utarbeide et høringsnotat med utkast til forskrift som gjør allmennaksjeloven § 8-2 annet ledd gjeldende for finansforetak som ikke er organisert som aksjeselskap eller allmennaksjeselskap¹. Frist for oppdraget er 8. februar 2021.

Om bakgrunnen for oppdraget skriver Finansdepartementet:

"Dersom de økonomiske utsiktene skulle gi grunnlag for det, vil bankene etter 3. kvartal i år kunne basere sin overskuddsdisponering på grundige analyser av egen soliditet, og eventuelt dele ut mer av overskuddsmidlene for 2020. For banker som er organisert som allmennaksjeselskap eller aksjeselskap, kan generalforsamlingen ved godkjenning av årsregnskapet gi styret fullmakt til å beslutte utdeling av utbytte frem til neste ordinære generalforsamling, jf. finansforetaksloven § 7-4 første ledd og aksjelovene § 8-2 annet ledd. Regelverket er ikke til hinder for utdeling av årets overskuddsmidler i flere omganger.

Den nevnte bestemmelsen i aksjelovene er ikke uttrykkelig gjort gjeldende for finansforetak som ikke er organisert som aksjeselskap eller allmennaksjeselskap, jf. finansforetaksloven § 7-4 første ledd. Dette har sammenheng med at bestemmelsen ennå ikke var innført da ny finansforetakslov ble utredet i NOU 2011: 8. Et sentralt hensyn ved utformingen av finansforetaksloven var å legge til rette for mest mulig like rammevilkår for sparebanker og banker som er organisert som aksjeselskap eller allmennaksjeselskap. Etter departementets syn bør generalforsamlingen eller forstanderskapet i sparebanker (og andre finansforetak som ikke er organisert som aksjeselskap eller allmennaksjeselskap) på lik linje med generalforsamlingen i aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper kunne gi styret fullmakt til å beslutte utdeling av utbytte mv. frem til neste ordinære generalforsamling."

2 Aksjelovens bestemmelser om styrefullmakt

Aksjeloven og allmennaksjeloven § 8-2 første ledd fastsetter at generalforsamlingen har kompetanse til å treffe beslutning om utbytte². Med "generalforsamling", menes både den ordinære generalforsamlingen og ekstraordinær generalforsamling, jf. Prop. 111 L (2012-2013) side 114-115 og 120, jf. også side 59.

Bestemmelsene i aksjeloven og allmennaksjeloven § 8-2 annet ledd åpner for at generalforsamlingen kan gi styret fullmakt til å beslutte utbytte. Bestemmelsene lyder som følger:

---

¹ [Oppfølging av endringer i ESRBs anbefaling om utbytte mv. fra finansforetak \(regjeringen.no\)](https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/oppfolging-av-endringer-i-esrb-anbefaling-om-utbytte-mv-fra-finansforetak/id2642441/)

² I allmennaksjeselskaper som har bedriftsforsamling, kan det bestemmes i vedtektene at beslutning om utdeling av utbytte skal treffes av bedriftsforsamlingen med forbehold for generalforsamlingens fastsetting av årsregnskapet og årsberetningen.

(2) Generalforsamlingen kan etter at den har godkjent årsregnskapet for siste regnskapsår, gi styret fullmakt til å beslutte utdeling av utbytte på grunnlag av selskapets årsregnskap. Fullmakten kan ikke gjelde for lengre tid enn frem til førstkommende ordinære generalforsamling. Generalforsamlingens beslutning om styrefullmakt skal uten opphold meldes til Foretaksregisteret. Styret kan ikke gjøre bruk av fullmakten før den er registrert.

Bestemmelsen om styrefullmakt i aksjeloven og allmennaksjeloven § 8-2 annet ledd ble innført ved lov 14. juni 2013 nr. 40 og trådte i kraft 1. juli 2013.

Fullmakten kan gis på ordinær generalforsamling som godkjenner årsregnskapet for siste regnskapsår. Styret kan også tildeles fullmakt på ekstraordinær generalforsamling senere samme år, jf. Prop. 111 L (2012-2013) side 115 og 120.

Generalforsamlingen kan overlate til styret å fullt ut beslutte utdeling av utbytte. Det kan være at den ordinære generalforsamlingen ønsker at man ser an selskapets økonomiske utvikling, selv om vilkårene for utbytteutdeling er oppfylt. Generalforsamlingen kan også selv beslutte utdelt utbytte, og gi fullmakt til styret til å beslutte tilleggsutbytte, jf. Prop. 111 L (2012-2013) side 115 og 120.

En forutsetning for at generalforsamlingen kan gi styret fullmakt til å treffe beslutning om utbytte, er at generalforsamlingen har godkjent årsregnskapet for siste regnskapsår. Styrefullmakten vil ikke kunne gjelde lenger enn frem til neste ordinære generalforsamling. Dette betyr at når generalforsamlingen har godkjent årsregnskapet for 2020, kan generalforsamlingen gi styret fullmakt til treffe beslutning om utbytte på grunnlag av årsregnskapet for 2020 og med gyldighet frem til ordinær generalforsamling som avholdes i 2022.

Generalforsamlingen vil kunne fastsette beløpsmessige og tidsmessige begrensinger, og vil kunne sette vilkår for styrets bruk av fullmakten, jf. Prop. 111 L (2012-2013) side 63.

Generalforsamlingens beslutning om styrefullmakt skal meldes til Foretaksregisteret uten opphold, og styret kan ikke gjøre bruk av fullmakten før den er registrert.

3 Finansforetakslovens regler

I finansforetak er generalforsamlingens kompetanse til utdeling av utbytte regulert i finansforetaksloven § 10-6 annet ledd. Denne bestemmelsen lyder som følger:

(2) Generalforsamlingen fastsetter, etter at styret har lagt frem forslag om anvendelse av årets overskudd, hvor stor del av årets samlede overskudd som skal disponeres som utbyttmidler for året. Det kan ikke besluttes utdelt høyere utbytte enn styret har foreslått eller godtar.

Finansforetaksloven har ingen særskilt regel om at generalforsamlingen kan gi styret fullmakt til å treffe beslutning om utbytte.

Forholdet til aksjelovgivningen er regulert i finansforetaksloven § 7-4.

Finansforetaksloven § 7-4 første ledd fastsetter at bestemmelsene i allmennaksjeloven gjelder for finansforetak organisert som allmennaksjeselskap og bestemmelsene i aksjeloven for finansforetak organisert som aksjeselskap, med mindre noe annet følger av bestemmelser gitt i eller i medhold av finansforetaksloven.

For finansforetak organisert som aksjeselskap og allmennaksjeselskap gjelder bestemmelsen om styrefullmakt i aksjelovene § 8-2 annet ledd, se beskrivelsen i punkt 2 foran.

Finansforetaksloven § 7-4 annet ledd fastsetter at for finansforetak som ikke er organisert som aksjeselskap eller allmennaksjeselskap, gjelder bestemmelsene i aksjelovgivningen tilsvarende når dette er fastsatt i bestemmelse gitt i eller i medhold av finansforetaksloven. Dette gjelder for eksempel for sparebanker. Finansforetaksloven eller finansforetaksforskriften har ingen bestemmelse om at aksjelovene § 8-2 annet ledd gjelder for finansforetak som ikke er organisert som aksjeselskap eller allmennaksjeselskap.

Spørsmålet om generalforsamlingen i finansforetak som ikke er organisert i aksjeselskapsform kan gi fullmakt til styret til å beslutte utdeling av utbytte, slik finansforetak organisert som allmennaksjeselskap eller aksjeselskap kan, er ikke drøftet i forarbeidene til finansforetaksloven.

I NOU 2011: 8 Bind B ble det foreslått mange bestemmelser som til sammen gir store deler av allmennaksjeloven tilsvarende anvendelse for finansforetak som ikke er organisert i aksjeselskaps form. Banklovkommisjonen uttalte i NOU 2011: 8 Bind B side 743 at dette var viktig del av den samordningen av rammebetingelsene for finansforetak uavhengig av foretaksform som er ett av hovedformålene med den nye finanslovgivningen. Siden bestemmelsen om styrefullmakt i aksjelovene § 8-2 annet ledd ble innført ved lov 14. juni 2013 nr. 40 og trådte i kraft 1. juli 2013, var bestemmelsene følgelig ikke vedtatt da Banklovkommisjonen avga sin utredning i NOU 2011: 8 Bind B den 27. mai 2011. Spørsmålet er derfor ikke vurdert av Banklovkommisjonen.

Heller ikke i Prop. 125 L (2013-2014), med forslag til finansforetakslov, er anvendelse av de nye bestemmelsene i aksjelovene § 8-2 annet ledd drøftet for finansforetak som ikke er organisert i aksjeselskaps form.

Når det gjelder spørsmålet om anvendelse av aksjelovens § 8-2 annet ledd for sparebanker, uttalte Finanstilsynet i brev av 14. april 2020 følgende:

"Gitt den klare ordlyden i finansforetaksloven § 7-4 annet ledd, mener Finanstilsynet at finansforetaksloven ikke kan tolkes slik at allmennaksjeloven § 8-2 annet ledd om styrefullmakt gjelder tilsvarende for sparebanker. Dette ville i så fall kreve en regelendring."

4 Restriksjoner på utbytteutdeling som følge av Covid 19-pandemien

Det europeiske systemrisikorådet (ESRB) har anbefalt nasjonale myndigheter å be banker og forsikringsforetak om å avstå fra utdeling av utbytte mv. fram til 30. september 2021, med mindre det utvises særlig forsiktighet og utdelingene ikke overskrider konservative grenser fastsatt av nasjonale tilsynsmyndigheter³. Anbefalingen bygger på at det fortsatt er usikkerhet knyttet til hvordan den pågående krisen som følge av COVID19 vil påvirke økonomier og finansforetak framover.

Den europeiske banktilsynsmyndigheten (EBA) offentliggjorde 15. desember 2020 en ny anbefaling⁴ om bankers utbytter og annen utdeling. EBA anmoder europeiske banker om å avstå fra utbytter og annen utdeling fram til 30. september 2021, med mindre særlig forsiktighet ("extreme caution") blir utvist. EBA begrunner sin anmodning med at det fremdeles er betydelig økonomisk usikkerhet som følge av covid-19-pandemien, og at en konservativ tilnærming til utdelinger er avgjørende for å opprettholde forsvarlige kapitalnivåer, og for at europeiske banker kan fortsette å tilby kreditt.

Den europeiske tilsynsmyndigheten for forsikring og tjenestepensjon (EIOPA) ga 18. desember 2020 en lignende anmodning⁵ i sin rapport om finansiell stabilitet, hvor den understreker at usikkerheten er stor, og at det er avgjørende at forsikringsforetak opprettholder sine kapitalnivåer. Videre oppfordrer også EIOPA til særlig forsiktighet ("extreme caution") og at eventuelle utdelinger ikke bør overskride konservative grenser ("thresholds of prudence").

Finanstilsynet ga i brev 21. desember 2020 til Finansdepartementet tilsynets vurdering av oppfølging av ESRBs anbefaling om utbytte mv. fra finansforetak.

Finanstilsynet uttrykte at det fremdeles er stor usikkerhet om utviklingen i norsk økonomi og finansmarkeder i tiden framover. Finanstilsynet uttalte blant annet følgende:

I lys av den store usikkerheten og de betydelige utlånstapene som kan komme, er det avgjørende at bankene beholder egenkapital og at eventuell utdeling i form av utbytter mv er svært restriktive, basert på konservative forutsetninger for framtidig kapital og kapitalbehov. I tråd med ESRBs anbefaling mener Finanstilsynet at bankene i utgangspunktet bør avstå fra utdelinger inntil det foreligger større sikkerhet om pandemiens utvikling og virkning på økonomien. Godt kapitaliserte banker kan imidlertid ha grunnlag for noe utdeling 2021 basert på særskilt forsiktighet og innenfor myndighetsfastsatte grenser.

---

³ [Recommendation of the European Systemic Risk Board of 15 December 2020 amending Recommendation ESRB/2020/07 on restriction of distributions during the COVID-19 pandemic \(ESRB/2020/15\) \(europa.eu\)](#)

⁴ [The EBA continues to call on banks to apply a conservative approach on dividends and other distributions in light of the COVID-19 pandemic | European Banking Authority \(europa.eu\)](#)

⁵ [EIOPA outlines key financial stability risks and vulnerabilities for insurance and pension sector and recommends that any dividend distributions should not exceed thresholds of prudence | Eiopa \(europa.eu\)](#)

Finanstilsynet vurdering var at følgende grense skal legges til grunn for eventuelle utdelinger fra norske banker:

Norske banker som etter en særlig forsiktig vurdering og basert på ESRBs anbefaling finner grunnlag for utdelinger, forventes fram til 30. september 2021 å holde samlede utdelinger innenfor maksimalt 25 prosent av kumulert årsresultat for årene 2019 og 2020. Eventuelle utdelinger innenfor denne grensen omfatter enhver form for utdeling som allerede er utbetalt eller besluttet i 2020 og utdelinger som utbetales eller besluttes fram til 30. september 2021. Utdelinger omfatter alt utbytte på aksjer og egenkapitalbevis, kundeutbytte, gaver og tilbakekjøp av egenkapitalinstrumenter.

Når det gjelder utdelinger fra forsikringsforetakene, støtter Finanstilsynet EIOPAs anmodning om en forsiktig og konservativ tilnærming til overskuddsdisponering i forsikringsforetakene. Finanstilsynet anbefaler ikke at det etableres en generell grense for forsikringsforetakenes utdelinger.

Finansdepartementet sluttet seg i brev 20. januar 2020 til Finanstilsynets vurdering av usikkerheten i utviklingen i norsk økonomi og finansmarkedene i tiden fremover. Finansdepartementet sluttet seg i hovedsak til Finanstilsynets forslag, men departementet vurderte at det burde settes en noe høyere grense enn Finanstilsynet foreslo. Departementet forventer at norske banker som etter en forsiktig vurdering og basert på ESRBs anbefaling finner grunnlag for utdelinger, holder samlede utdelinger innenfor maksimalt 30 prosent av kumulert årsresultat for årene 2019 og 2020 frem til 30. september 2021.

Finansdepartementet ga samtidig uttrykk for at dersom usikkerheten reduseres og de økonomiske utsiktene og den enkelte banks soliditet skulle gi grunnlag for det, vil bankene før neste ordinære generalforsamling i 2022, kunne dele ut mer av overskuddsmidlene fra regnskapsåret 2020.

5 Finanstilsynets vurdering

Disponering av årsoverskudd og utdeling av utbytte besluttes på ordinær generalforsamling. Det har ikke vært vanlig at banker på grunnlag av et årsresultat deler ut utbytte i flere omganger. Som det fremgår foran, har Covid 19-pandemien gjort det aktuelt å utsette beslutningen om utdeling av utbytte helt eller delvis til et senere tidspunkt enn ordinær generalforsamling. Finansforetak organisert som aksjeselskap eller allmennaksjeselskap kan gi fullmakt til styret til å beslutte utdelt utbytte på et senere tidspunkt. I finansforetak som ikke er organisert som aksjeselskap eller allmennaksjeselskap, slik som sparebanker, foreligger ikke denne muligheten. I sparebanker vil det følgelig måtte innkalles til ekstraordinær generalforsamling/ forstanderskap dersom det er ønskelig å beslutte utbetaling av utbytte i tidsrommet mellom de ordinære generalforsamlingene.

Finanstilsynet er enig med Finansdepartementet i at generalforsamlingen/forstanderskapet i sparebanker, på lik linje med generalforsamlingen i aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper, bør kunne gi styret fullmakt til å beslutte utdeling av utbytte frem til neste ordinære generalforsamling. Det samme gjelder andre finansforetak som ikke er organisert som aksjeselskap eller allmennaksjeselskap.

Finanstilsynet kan ikke se at det er noen hensyn som taler for at det i disse finansforetakene ikke skal være samme adgang som i finansforetak organisert som aksjeselskap eller allmennaksjeselskap. En lik adgang vil bidra til å legge til rette for mest mulig like rammevilkår for sparebanker og banker som er organisert som aksjeselskap eller allmennaksjeselskap.

Selv om det åpnes for at sparebanker og andre finansforetak som ikke er organisert som aksjeselskap kan gi styret fullmakt til å beslutte utdelt utbytte, må styret før fullmakt benyttes, vurdere om det er forsvarlig å utdele utbytte på dette tidspunktet, jf. finansforetaksloven § 10-6. Generalforsamlingen må vurdere om det skal stilles vilkår for styrets beslutning om utbyttebetaling.

Finansdepartementet kan gi forskrift om utfylling av finansforetaksloven, jf. finansforetaksloven § 1-7 første ledd. Finanstilsynet foreslår at det med hjemmel i finansforetaksloven § 1-7 fastsettes i finansforetaksforskriftens kapittel 8, ny § 8-6, at allmennaksjeloven § 8-2 annet ledd gjelder tilsvarende for finansforetak som ikke er organisert som aksjeselskap eller allmennaksjeselskap.

Finanstilsynet legger til grunn at generalforsamlingen, for det tilfellet det besluttes å vedta utbytte og samtidig gi styret fullmakt til å beslutte et betinget tilleggsutbytte, følger reglene i finansforetaksloven § 10-17 første ledd om fordelingen av overskudd mellom egenkapitalbeveiseierne og foretaket for henholdsvis det ordinære utbyttet og tilleggsutbytte. Generalforsamlingen kan ikke vedta at egenkapitalbeveiseierne får alle utbyttedmidlene når det ordinære utbyttet besluttes under henvisning til at foretaket (den eierløse kapitalen) vil få alle utbyttedmidlene dersom styret beslutter å ta i bruk fullmakten til å betale ut tilleggsutbytte.

6 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget til forskriftsendring innebærer at det gjelder like regler for finansforetak organisert i aksjeselskapsform og andre finansforetak når det gjelder adgangen for generalforsamlingen til å gi styret fullmakt til å beslutte utdeling av utbytte. Forslaget vil gi større fleksibilitet ved beslutning om utdeling av utbytte for sparebanker og andre finansforetak som ikke er organisert i aksjeselskaps form.

Finanstilsynet kan ikke se at forslaget har vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser.

7 Forslag til endring i finansforetaksforskriften

I forskrift 9. desember 2016 om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 8-6 skal lyde:

Allmennaksjeloven § 8-2 annet ledd gjelder tilsvarende for finansforetak som ikke er organisert som aksjeselskap eller allmennaksjeselskap.

